

COOPERATION BETWEEN THE WORLD HEALTH ORGANIZATION AND UZBEKISTAN AND ITS IMPORTANCE

Kholikova Munira Jurayevna ¹

¹ Tashkent State University of Economics, 1st year master

<https://doi.org/10.5281/zenodo.4749353>

ARTICLE INFO

Received: 1st May 2021
Accepted: 5th May 2021
Online: 10th May 2021

KEY WORDS

JSST, YaIM, Bill, Tramp, GAVI, Klyuge, Melindee, brifing, statistics, SARS, epidemic, COVID-19, Biennium, byurosi, Jujanna.

ABSTRACT

This article summarizes the work of the World Health Organization and its activities in today's global pandemic, as well as cooperation with Uzbekistan, as well as the ongoing measures in the health system of the country.

JAHON SOG'LIQNI SAQLASH TASHKILOTI VA O'ZBEKISTON HAMKORLIGI VA UNING AHAMIYATI

Xoliqova Munira Jo'rayevna ¹

¹ Toshkent davlat iqtisodiyoti universiteti, 1-bosqich magistranti

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 1-May 2021
Ma'qullandi: 5-May 2021
Chop etildi: 10-May 2021

KALIT SO'ZLAR

JSST, YaIM, Bill, Tramp, GAVI, Klyuge, Melindee, brifing, statistik, SARS, epidemiya, COVID-19, Biennium, byurosi, Jujanna.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Jahon Sog'liqni Saqlash tashkiloti va uning bugungi global pandemiya sharoitidagi faoliyati hamda O'zbekiston bilan hamkorligi shuningdek, respublikamizdagi sog'liqni saqlash tizimidagi olib borilayotgan choralar qisqacha yoritilgan.

JSSTning byudjeti qancha? Hozirgi ikki yillik maqsad (2020-2021) taxminan 5,8 milliard dollarni tashkil etadi, bu avvalgi byudjetdan 1,4 milliard dollarga ko'paygan, bularning aksariyati COVID-19ga qarshi kurashga qaratilgan. Byudjetning 17 foizga yaqini a'zolar tomonidan to'lanadigan majburiy badallar hisobiga to'lanadi; qolgan

qismi hukumat va xususiy sheriklarning ixtiyoriy xayriya mablag'laridan iborat. So'nggi yillarda eng yaxshi ixtiyoriy mablag'lar orasida AQSh, Buyuk Britaniya va Bill va Melinda Geys fondida bor. To'lovlardan farqli o'laroq, ixtiyoriy badallar ko'pincha aniq tashabbuslar uchun ajratiladi, bu JSSTning o'z

yo'nalishini belgilash qobiliyatini murakkablashtirishi mumkin.

JSST qanday boshqariladi? JSSTning bosh qarorgohi Jenevada joylashgan bo'lib, oltita mintaqaviy va 149 ta mamlakatdagi vakolatxonalariga ega. Uni 194 ta a'zo davlatlarning delegatlari nazorat qiladi, ular siyosatga ovoz berishadi va bosh direktorni saylashadi. Ilgari Efiopiya tashqi ishlar vaziri bo'lgan Tedros Adhanom Ghebreyesus 2017 yilda besh yillik muddatga saylangan edi. U JSSTning Afrikadan birinchi rahbaridir va uning saylanishi JSSTning barcha mamlakatlari birinchi marta teng ovozga ega bo'ldi.

JSST delegatlari agentlikning kun tartibini belgilaydilar va har yili Jahon sog'liqni saqlash assambleyasida intilish byudjetini tasdiqlaydilar. Donorlar mablag'larining sher ulushini oshirish uchun bosh direktor javobgardir. . Sog'liqni saqlash siyosati JSST hukumatning sog'liqni saqlash siyosatiga ikki maqsad bilan murojaat qiladi: birinchidan, "sog'liqni saqlashning tengligini oshiruvchi va kambag'allarga, jinslarga javob beradigan va inson huquqlariga asoslangan yondashuvlarni birlashtiradigan siyosat va dasturlar orqali sog'liqni saqlashning asosiy ijtimoiy va iqtisodiy omillarini hal qilish" va ikkinchidan, "atrof-muhitni sog'lomlashtirishga ko'maklashish, birlamchi profilaktikani kuchaytirish va sog'liq uchun ekologik tahdidlarning kelib chiqish sabablarini bartaraf etish uchun barcha sohalarida davlat siyosatiga ta'sir o'tkazish" dan iboratdir

JSST va O'zbekiston sog'liqni saqlashning ko'plab muhim masalalarida yaqindan hamkorlik qilib kelayapti. Jumladan, Davlatimiz rahbarining 2018-yil 7-dekabrda "O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni bilan

tasdiqlangan 2019 — 2025-yillarda O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish konsepsiyasi yaratishda JSST ekspertlarining ulkan yordamini alohida ta'kidlash lozim.

Xalqaro ekspertlarning ko'magi tufayli sog'liqni saqlashni moliyalashtirishni yaxshilash, majburiy tibbiy sug'urta va elektron sog'liqni saqlash tizimini joriy etish, sog'lom turmush tarzi va sog'lom ovqatlanishni targ'ib qilish, yuqumli va yuqumli bo'lmagan kasalliklar, salomatlik uchun zararli bo'lgan odatlarga qarshi kurash kabi qator vazifalar bo'yicha samarali choralar ko'rilmogda.

JSST va O'zbekiston hamkorlikda umumiy sog'liqni saqlash qamroviga erishish, ya'ni har bir fuqaroning zarur tibbiy xizmatlardan foydalanishini ta'minlashga bo'lgan intilishlari birlashtirilishiga e'tibor yuqori. — deydi X.Klyuge.

Bunda, albatta, mamlakatga kuchli sog'liqni saqlash tizimi va birlamchi tibbiy yordam muhim o'rin tutadi. Ushbu hujjat o'zaro maslahatlashuvlar asosida ishlab chiqilgan bo'lib, mustahkam hamkorlik uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Joriy yil 24-yanvarda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis palatalariga navbatdagi Murojaatnomasida ham Sog'liqni saqlash sohasiga alohida to'xtalib, jumladan, tizimni moliyalashtirishni tubdan isloh qilish maqsadida majburiy tibbiy sug'urtaga oid qonunlarni qabul qilish va uni amalga oshirish bo'yicha barcha tashkiliy choralarni ishlab chiqilib, ushbu tizim joriy yilda Sirdaryo viloyatida tajriba sifatida boshlanishi aytib o'tilgan edi.

Shundan kelib chiqqan holda, JSSTning Yevropa mintaqaviy byurosi direktori Xans Klyuge tashrifi munosabati bilan o'tkazilgan matbuot brifingida Sirdaryo viloyatida Jahon

sog'liqni saqlash tashkiloti ekspertlari ko'magida tibbiy xizmatlarning yangi modellari bo'yicha qo'shma pilot loyihasi boshlanganligi ta'kidlab o'tildi.

Loyiha allaqachon yaxshi natijalar ko'rsatayotgani va bosqichma-bosqich butun mamlakat bo'ylab joriy etish rejalashtirilayotgani qayd etildi. Sirdaryo viloyatidagi tatbiq etilayotgan yuqoridagi loyiha mazkur maqsadga erishish mumkinligini ko'rsatdi.

Press-brifingda O'zbekiston Sog'liqni saqlash vazirligi va JSSTning Yevropa mintaqaviy byurosi o'rtasida 2020-2021-yillarga mo'ljallangan ikki yillik hamkorlik kelishuvi imzolangan. Ushbu hujjat o'zaro maslahatlashuvlar asosida ishlab chiqilgan bo'lib, mustahkam hamkorlik uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

JSST ning Yevropa mintaqaviy Byurosi O'zbekistonda tibbiyot sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan takliflarini berdi. Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining Yevropa mintaqaviy byurosi direktori Jujanna Yakab O'zbekistonga tashrif buyurdi. U tashrifi davomida O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni

saqlash vaziri Alisher Shodmonov bilan uchrashdi. Sog'liqni saqlash vazirligi matbuot xizmati xabariga ko'ra, do'stona ruhda o'tgan muloqotda mamlakatimizda tibbiyot sohasida yuz berayotgan o'zgarishlar, shuningdek, o'zaro munosabatlarni yanada rivojlantirish borasida ko'plab imkoniyatlar mavjudligiga e'tibor qaratildi.

Jumladan, Alisher Shodmonov O'zbekistonda so'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimidagi ijobiy o'zgarishlar, aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifati oshib borayotgani, sohada qabul qilinayotgan me'yoriy hujjatlar, istiqboldagi reja va dasturlar haqida atroflicha ma'lumot berib o'tgan.

«Koronavirusning dunyoga ta'siri uning shunchaki kasallikmas balki jamiyat hamda iqtisodiyot uchun juda katta oqibatlariga olib keldi, bu holatdan saboq olishimiz zarur», dedi JSST rahbari. Gebreyesus shuningdek, favqulodda vaziyatlarning oldini olish va tibbiy tizimini rivojlantirish uchun sarmoyalar zarurligi haqida gapirdi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. ["WHO Constitution, BASIC DOCUMENTS, Forty-ninth edition"](#) (PDF).
2. ["CONSTITUTION OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION"](#) (PDF). Basic Documents. World Health Organization. Forty-fifth edition, Supplement: 20. October 2006. asl nusxasidan arxivlangan 19- May 2020.
3. ["History"](#). www.who.int. asl nusxasidan arxivlangan 22 Mart 2020.
4. ["Milestones for health over 70 years"](#). www.euro.who.int. 17 March 2020.